

Asia: VN/3049/2021

Lausuntopyyntö opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

Lausunnonantajan lausunto opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

1) Opettajarekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin tuottamiin hyötyihin ja rekisterin käyttötarkoituksiin. Onko rekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset kuvattu selvitysraportissa onnistuneesti ja eri tahojen tarpeet ja näkökulmat huomioiden? (Ks. raportin luku 6, osin myös luku 7).

Opettajarekisterin tuomat hyödyt ja käyttötarkoitukset on tuotu esitettyjen osa-alueiden osalta kuvattu onnistuneesta. Tärkeä huomio on koulutuksen järjestäjän hallinnolle kohdistuva rasitus. Tietojen jatkuva syöttäminen koulutuksenjärjestäjän omien järjestelmien lisäksi uuteen valtakunnalliseen järjestelmään vaatii hallinnollista resurssia, joka on korvattava koulutuksen järjestäjille. Jos tiedot saadaan suoraan imettyä nykyisistä järjestelmistä (ilman hallinnolle koituvaa lisätyötä), on tilanne tietysti toinen.

2) Opettajarekisteriin liittyvät haasteet: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisteriin liittyviin haasteisiin. Onko opettajarekisteriin ja sen perustamiseen liittyvä haasteet huomioitu selvityksessä onnistuneesti? (Ks. osin luvut 6, 8 ja 9)

Etenkin alkuvaiheessa rahoitusta on ohjattava koulutuksen järjestäjille, jos rekisteri päätetään perustaa. Rekisterin ylläpitokustannuksiin tulee myös sisällyttää koulutuksen järjestäjien tekemä työ ja työstä on maksettava koulutuksen järjestäjille korvaus. Nykyisellä työvoimalla ei rekisterin perustamista ja ylläpitoa pystytä tekemään. Koulujen hallinnon työtaakka on jo valmiiksi erittäin suuri.

3) Opettajarekisterin kohderyhmät ja vaiheittainen eteneminen: Pyydämme kommentteja raportissa esitettyihin opettajarekisterin kohderyhmiin ja vaiheittaiseen etenemiseen. Jos opettajarekisteri perustetaan, mitkä kohderyhmät opettajarekisterin tulisi kattaa, mitä koulutusasteita sen tulisi koskea? Miksi? Onko selvityksessä esitetty opettajarekisterin perustamisen vaiheistaminen tarkoituksenmukaista?

(Ks. luku 7)

Raportissa esitetty etenemismalli on perusteltu.

4) Opettajarekisterin sisällöt: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin sisältöihin. Mitä tietoja rekisterin tulisi kattaa? (Ks. luku 7.3)

Rekisterin tulisi kattaa vain opettajien pätevyydet, ei kaikkia virkoja ja toimia. Niin kauan kuin valtionhallinto jakaa rahaa erilaisten hankkeiden kautta, on opettajien rekrytoiminen erittäin haastava ja jatkuva työ.

5) Opettajarekisteriin liittyvät tiedonsaantioikeudet ja tietosuojakysymykset: Pyydämme kommentteja opettajarekisteriin liittyviin tiedonsaantioikeuksiin ja tietosuojakysymyksiin. Pitäisikö opettajarekisterin tietojen saatavuus organisoida jotenkin toisin kuin mitä selvityksessä esitetään? (Ks. erityisesti luku 9.5; osin myös muut luvun 9 alaluvut)

Tärkeää on, että rekisteristä ei tule JulkiTerhikin kaltainen palvelu, josta kuka tahansa saa tiedon opettajien pätevyyksistä. Kuten raportissa on mainittu, ei opettajan työ ole samalla tavalla luvanvaraista kuin terveydenhuollon eri ammatit ja siksi täysin vapaalle tiedonsaannille ei ole perusteita.

6) Opettajarekisterin kustannukset: Pyydämme kommentteja rekisterin perustamiseen ja ylläpitoon liittyviin kustannuksiin. Onko opettajarekisterin kustannukset kuvattu selvityksessä onnistuneesti? Millaisia selvityksen ulkopuolelle jääneitä kustannuksia opettajarekisterin perustamisesta ja ylläpidosta voi aiheutua? (Ks. pääasiassa luku 8.1)

Kustannuksissa ei välttämättä ole otettu huomioon riittävästi koulutuksen järjestäjille koituvia kustannuksia. Sähköiset järjestelmät toimivat harvoin niin automaattisesti kuin suunnitelmissa annetaan ymmärtää. Siksi koulujen hallinnolle tulee paljon käsityötä, kun rekisterin virheitä selvitetään ja korjataan. Koska koulujen hallinto on monessa kohden jo valmiiksi ylityöllistetty, on valtion korvattava koulutuksen järjestäjille rekisterin perustamisesta ja ylläpidosta koituva ylimääräinen työ.

7) Vaihtoehdot rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle: Pyydämme kommentteja vaihtoehtoista rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle. Onko esityksessä huomioitu riittävän kattavasti muut vaihtoehtoiset tavat tiedonkeruulle? Olisiko selvityksessä esitetylle opettajarekisterille toimivaa vaihtoehtoa, joka tuottaisi tarvittavaa tietoa opettajista? Miten nykyistä kolmen vuoden välein toteutettavaa opettajatiedonkeruuta tulisi kehittää nykyisiä ja tulevia tietotarpeita vastaavaksi? (Ks. pääasiassa luku 8.3, myös 3.4)

Opettajien pätevyytiedot saadaan helposti jokaisen koulutuksenjärjestäjän palkkahallinnon rekisteristä. Opettajan hinnoittelutunnus kun kertoo hänen pätevyytensä. Jos jokainen koulutuksenjärjestäjä lähettäisi Excel-tiedostona työssäolevien opettajien hinnoittelutunnukset, saataisiin valtakunnan tasolla todella nopeasti tietää opettajien pätevyydet. Tilastoinnin osalta tämä olisi huomattavasti halvempi (lähes ilmainen) ja nopeampi vaihtoehto. Säästetty raha voitaisiin käyttää opettajakoulutuksen lisäämiseen, joka olisi kiireellisemmin ratkaistava ongelma kuin opettajien pätevyyksien tilastointihaasteet.

8) Muut mahdolliset huomiot opettajarekisteriselvitykseen liittyen

Opettajakoulutuksen lisääminen on huomattavasti tärkeämpää kuin tämän rekisterin perustaminen.

9) Kannatatteko selvityksessä kuvatun opettajarekisterin perustamista?

Kyllä, alla kuvatuilla muutoksilla [Rekisteri perustetaan, kun opettajakoulutusta on saatu lisättyä ja hyvinvointialueet saatu perustettua.]

Kling Eero
Siuntion kunta - Sivistyslautakunta